

**EL CONEIXEMENT DE LA REALITAT NACIONAL CATALANA A MÈXIC**

José María Murià



Membre de l'Acadèmia Mexicana de la Història

**De set en set**

Manuel Castaño



# Abans i ara

“T emps era temps la nostra terra era un camí de mal passar...”

Així començava una cançó d'aquelles que, quan al franquisme ja se li començava a veure el final, es mirava de començar a ensenyar a les criatures perquè aprenguessin una història de Catalunya més adient al poble català que no pas aquelles monstrositats maniquees, providencialistes i dogmàtiques de pseudohistòria que s'havia fet a la seva mida el règim del generalíssim Franco. Era un bon començament que als meus fills els va servir, a més a més, per introduir-se a la llengua catalana i fins i tot agafar-ne una fonètica acceptable.

**M'HA VINGUT AL CAP PERQUÈ**, malgrat referir-se a l'alta edat mitjana, també podia simbòlicament aplicar-se als anys de mitjan segle XX. Jo vaig tenir l'infinit privilegi de viure en un Mèxic ple de futur i de llibertats. Recordo el nostre director d'aquell liceu –Preparatòria, se'n diu– en què, avançant-se al 1968 francès, l'únic que estava prohibit era prohibir... Malgrat això, de Catalunya no se'n sabia pràcticament res. Molta gent no tenia notícia ni tan sols que dels fills d'aquest país no se n'havia pas de dir “*cataluños*” ni que Barcelona fos el seu cap i casal. Els més entesos tenien clar que era una regió d'Espanya i molt pocs, gràcies exclusivament a catalans exiliats, albiraven que s'assemblava a Yucatán perquè tenia una forta personalitat pròpia i no els agradava gaire això que els titllessin d'espanyols de pandereta.

**RECORDO, PER EXEMPLE**, quan va venir a Guadalajara el Club de Futbol Barcelona, l'any 1964, que no hi va haver manera que els diaris no escriguessin *Barça* o *Barza*. Durant un àpat que els va oferir als directius i jugadors l'esquifida colònia catalana, cridà l'atenció dels periodistes que la bandera que s'hi posà tingués quatre barres vermelles.

**ENCARA L'ANY 1992**, els qui vàrem veure les olimpíades per televisió, sentírem més d'una vegada explicar que aquelles senyeres, que es veieren arreu, amb més franges que el normal es de-



PEP DUIXANS

vien al desig de remarcar el seu sentiment espanyol... Cal dir que ja aleshores hi va haver locutors que tenien la pel·lícula més clara i destacaren la presència d'aquelles senyeres com una mostra d'un nacionalisme ixent. He de dir, per això, que un parell d'aquells xicots no feia massa que havien treballat amb mi quan vaig tenir al meu càrrec

la comunicació del ministeri d'afers exteriors.

**COM HAN CANVIAT** les coses! Hores d'ara la gent s'aboca a les televisions per veure jugar i guanyar el Barça, en porta samarretes i altres insígnies, crida frases en català i fins i tot engega algun visca Catalunya! S'ha comprovat que els blaugrana són més estimats que cap altre equip de la lliga espanyola, especialment aquells que van de blanc, als quals titllen sovint de *gatxupins*, que és una paraula força agressiva.

**SUPOSO QUE LA FIRA DEL LLIBRE** del 2004 hi va ajudar, i altres coses que s'han fet, però no s'ha de treure ni un pam de mèrit a qui el té gairebé tot: el poble català, que ha reeixit d'aquesta manera i ha esdevingut un referent important pel que fa a molts i diversos exemples.

**Des del 1968 fins ara, com han canviat les coses! Suposo que la Fira del Llibre del 2004 hi va ajudar**

## Propi del temps

**A**ra s'ha posat de moda parlar de “nova política” per referir-se a determinades formacions o maneres de fer a les quals s'atribueixen virtuts que no tindrien els qui s'han quedat amb la llufa penjada de fer “vella política”. Quines siguin aquestes virtuts no importa gaire, l'important és el marc mental que es vol imposar en els ciutadans perquè deixin de votar unes opcions i en votin unes altres. Ningú no vol córrer el risc de no apuntar-se a una novetat, encara que això de veure de bon ull qualsevol cosa pel simple fet que és nova, és un costum de fa molts anys –sense anar més enrere, de fa un segle, quan es va imposar l'art anomenat d'avantguarda i les ideologies propenses a fer desfilar els civils d'uniforme pel carrer–, un costum que convindria qüestionar severament. Però apuntar-se a les novetats significa combregar amb unes rodes de molí impressionants, i fer veure que es posen molt bé. Apareixen uns trastos enmig del carrer major, i si no ho recullen tot seguit uns que van en furgonetes blanques, no falla: és art, i s'ha de dir que, mira, és original i que bé que l'ajuntament potenciï la creativitat, encara que en el monòleg interior tothom en diu fàstics. La xerrola duraria hores si no fos que és hora de menjar. Llàstima que, en lloc de menjar, hom es vegi obligat a degustar una erràtica fusió de textures i sabors feta amb productes de proximitat i tècniques de llunyania. S'ha de dir que ja era hora que tinguéssim l'oportunitat d'educar el nostre gust amb tanta creativitat lúdica, i no s'ha de dir per res del món que el que ens venia bé era un plat de faves i un rostí. I dels tòpics culinaris als polítics, sembla de rigor fer l'elogi de la gent nova que entra a les institucions, tot i que ja fa anys que hi treballen o, més ben dit, se'n beneficien. Encara ara, immunes a l'experiència i oblidosos de la història, hi ha molta gent disposada a comprar qualsevol cosa si els la segellen amb l'etiqueta de nova, fent callar la consciència que els recorda que els han enredat tantes vegades que podria molt ben ser que hi tornessin.

**EN SÍSIF**



Jordi Soler

